

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

2011/2068(INI)

26.1.2012

OPINIA

Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego
i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie Europy efektywnie korzystającej z zasobów
(2011/2068(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Kent Johansson

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla znaczenie racjonalnego korzystania z zasobów w celu realizacji założeń strategii „Europa 2020”;
podkreśla fakt, że oddzielenie realnego rozwoju gospodarczego od zużywania zasobów, w szczególności materiałów, odgrywa kluczową rolę w podnoszeniu konkurencyjności przemysłowej Europy oraz ograniczeniu jej znacznej zależności od zasobów importowanych, zwłaszcza surowców; uważa, że program ramowy „Horyzont 2020” w zakresie badań naukowych i innowacji powinien w tym względzie odgrywać zasadniczą rolę; wzywa Komisję do przedstawienia dalszych szczegółów na temat tego, w jaki sposób postępy państw członkowskich na rzecz bardziej racjonalnego wykorzystywania zasobów będą konkretnie oceniane w ramach procesu europejskiego semestru; wzywa państwa członkowskie do przyjęcia krajowych planów działania w zakresie racjonalnego wykorzystywania zasobów wraz ze szczegółowymi środkami i celami zgodnymi z założeniami planu działania UE;
2. podkreśla, że woda jest istotnym zasobem wymagającym ochrony i racjonalnego gospodarowania w UE; uważa, że gospodarka wodna z uwagi na fakt, że zlewnie znajdują się przeważnie na obszarze kilku państw członkowskich, wymaga wspólnych inwestycji;
3. zwraca uwagę, że sukces polityki racjonalnego gospodarowania zasobami w znacznej mierze zależy od jej spójności ze wszystkimi odnośnymi wewnętrznymi i zewnętrznymi strategiami politycznymi UE oraz od politycznego zaangażowania państw członkowskich w jej wdrażaniu; wzywa Komisję do przedstawienia jasnych, wymiernych i potwierdzalnych celów oraz wskaźników i działań, w tym szczegółowych założeń i konkretnych inicjatyw ustawodawczych, popartych niezbędnymi środkami i mechanizmami finansowymi, tak aby zapewnić sukces przewodniego wniosku; zwraca się do Komisji o dopilnowanie, aby plan działania na rzecz Europy racjonalnie wykorzystującej zasoby był zgodny ze strategią UE w zakresie surowców;
4. popiera koncepcję Komisji dotyczącą przeniesienia obciążeń podatkowych z pracy na podatki energetyczne i ekologiczne; uważa jednak, że w wielu sektorach podatek od zasobów mineralnych nie stanowi odpowiedniego instrumentu fiskalnego do bardziej racjonalnego wykorzystywania zasobów; docenia zamiar zachęcania państw członkowskich do szybszego wycofania dotacji szkodliwych dla środowiska (EHS) dzięki przygotowaniu planów i harmonogramów oraz składania sprawozdań z tej działalności jako elementu krajowych programów reform; uważa, że należy to osiągnąć w sposób, który nie będzie szkodliwy dla konkurencyjności UE i nie zwiększy ryzyka ucieczki emisji; ponagla państwa członkowskie do promowania nowych technologii i trwałego wzrostu gospodarczego, między innymi przez dopilnowanie, by prowadzona przez nie polityka w dziedzinie zamówień publicznych lepiej odzwierciedlała racjonalne wykorzystywanie zasobów; uważa, że należy zintensyfikować działania, które pozwolą na opracowanie kryteriów i umożliwią ich przyjmowanie przez władze publiczne;

5. stwierdza, że opodatkowanie pośrednie lub likwidacja obecnych dotacji nie stanowi odpowiedniego instrumentu poprawy racjonalnego wykorzystywania zasobów i może wywołać negatywne skutki zewnętrzne w różnych sektorach oraz spowodować obawy związane ze sprawiedliwością społeczną; podkreśla, że jakkolwiek wzrost całkowitych kosztów surowców może również prowadzić do wycofania inwestycji z UE;
6. przypomina, że zamiarem racjonalnego wykorzystywania zasobów powinna być pomoc Unii w osiągnięciu lepszych wyników technicznych i lepszej eksploatacji surowców w ramach całego łańcucha wartości (podczas wydobycia, przetwarzania, rafinacji i recyklingu);
7. podkreśla, że wiele sektorów przemysłu znacznie podniosło swoją efektywność, jeśli chodzi o korzystanie z zasobów, przede wszystkim w związku z ogromnym wzrostem cen; podkreśla jednak, że bardziej racjonalne korzystanie z zasobów wymaga głębokich zmian w zachowaniach konsumpcyjnych społeczeństwa oraz zmian w produkcji, która nie powinna kierować się aktualnymi tendencjami, lecz lepszym wynikiem, co można osiągnąć dzięki nowym rozwiązaniom prowadzącym do oszczędnego gospodarowania zasobami oraz dzięki strategiom, które oferują największe korzyści dla wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i bezpieczeństwa energetycznego UE; zwraca się zatem o:
 - inwestowanie w innowacyjne modele biznesu;
 - poświęcenie dodatkowej uwagi ponownemu wykorzystaniu surowców poprzez inwestowanie w projekty produktów niezawodnie funkcjonujących przez dłuższy czas (od wprowadzenia na rynek do momentu zużycia), które z chwilą fizycznego zużycia można będzie łatwo poddać recyklingowi i segregacji odpadami, a także łatwo naprawić i ponownie wykorzystać;
 - inwestowanie w badania w dziedzinie nowych zrównoważonych technologii wydobywczych oraz technologii obróbki metali;
 - rozszerzenie zakresu dyrektywy w sprawie ekoprojektu w oparciu o ocenę skutków, aby objąć takie kryteria jak racjonalne wykorzystywanie zasobów, wskaźnik wykorzystania materiałów z recyklingu, trwałość i możliwość ponownego wykorzystania oraz całkowite wdrożenie tej dyrektywy;
 - przyjęcie programu opartego na zasadzie „równania w górę” jako skutecznego mechanizmu stanowiącego bodziec do poprawy wyników;
8. wzywa Komisję do usprawnienia racjonalnego wykorzystywania zasobów w ramach inicjatywy na rzecz zintegrowanej polityki przemysłowej oraz inicjatyw przewodnich „Unia innowacji”, które powinny obejmować rozwijanie długoterminowych sektorowych strategii przemysłowych i strategii politycznych niezbędnych do wsparcia przejścia na gospodarkę niskoemisyjną opartą na racjonalnym wykorzystywaniu zasobów i energii;
9. apeluje o sprawne wdrożenie dyrektywy ramowej w sprawie odpadów, a zwłaszcza zastosowanie hierarchii postępowania z odpadami, co powinno prowadzić do objęcia środków zapobiegawczych, wtórnego wykorzystania, recyklingu i innego typu procesów odzyskiwania wyższym priorytetem w stosunku do unieszkodliwiania, oraz apeluje

o kontynuowanie stopniowego ograniczania składowania;

10. zwraca uwagę na potrzebę stosowania alternatywnych produktów, pozwalających na zmianę energo- i materiałochłonnych modeli konsumpcji przy osiągnięciu tego samego poziomu wydajności, a także stosowania alternatywnych surowców i materiałów, zmniejszających energochłonność procesów produkcyjnych;
11. stwierdza, że najpewniejszym sposobem na osiągnięcie racjonalnego wykorzystywania zasobów bez ograniczania potencjału przemysłowego w Europie, potencjału wzrostu i konkurencyjności oraz na polepszenie dostępności i wydajności technologii wymaganych do bardziej racjonalnego wykorzystywania zasobów i lepszej konkurencyjności gospodarczej, jest inwestowanie w badania naukowe, rozwój i innowacje; zwraca się zatem o:
 - dostosowanie wysiłków podejmowanych w Europie na rzecz badań, rozwoju i innowacji do celów racjonalnego wykorzystywania zasobów;
 - przeznaczenie wystarczających funduszy w ramach programu „Horyzont 2020” (programów dotyczących wyzwań społecznych i konkurencyjności w przemyśle), jak również w szczegółowych instrumentach dla MŚP, na programy badawcze i innowacyjne mająca na celu racjonalne wykorzystywanie zasobów oraz na badania nad nowymi materiałami zastępczymi.
12. podkreśla znaczenie wykorzystywania zasobów własnych z myślą o większej konkurencyjności i innowacyjności przemysłu europejskiego; podkreśla rolę nowych technologii wydobywania w promowaniu zrównoważonych metod wydobywania;
13. wzywa Komisję do jak najszybszego opracowania opartego na cyklu życia wskaźnika mierzącego zużycie zasobów, co umożliwi zaprojektowanie skutecznych strategii racjonalnego wykorzystywania zasobów oraz dostosowanie do przyszłych tendencji i gospodarowanie przy realnym i sztucznie wywoływanym niedoborze surowców;
14. z zadowoleniem przyjmuje opublikowanie przez Komisję nowego planu działań w zakresie ekoinnowacji zgodnie z zobowiązaniami podjętymi w planie „Unia innowacji” i wzywa do ciągłego wdrażania planu;
15. stwierdza, że racjonalne wykorzystywanie zasobów nie powinno stanowić celu samego w sobie, ale raczej niezbędny instrument na rzecz rozwoju, wzrostu gospodarczego, zrównoważonego rozwoju, konkurencyjności, zatrudnienia i dobrobytu europejskich obywateli i przedsiębiorstw;
16. jest zdania, że materiały naturalne, w tym uszlachetnione drewno i uszlachetnione tworzywa mineralne, mogą z powodzeniem zastępować dotychczasowe tworzywa konstrukcyjne;
17. zwraca uwagę, że poważną przeszkodą na drodze do pełnego recyklingu segregowanych odpadów komunalnych jest brak ich odbiorców końcowych; jest zdania, że innowacyjne technologie oraz instrumenty finansowego wsparcia MŚP są niezbędne do wytwarzania jakościowych produktów rynkowych na bazie tych zasobów;

18. wzywa do utworzenia europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji oraz ośrodków wiedzy innowacyjnej, które mają powstać w związku z kwestią surowców, nie tylko w celu rozwiązania problemu zrównoważonej eksploatacji, gospodarowania i recyklingu zasobów, lecz także zapobiegania, ponownego wykorzystywania i zastępowania;
19. wzywa Komisję do zbadania, w jaki sposób można zwiększyć racjonalne korzystanie z zasobów przez przemysł wydobywczy i przetwórczy w UE w celu wzmocnienia konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju, między innymi dzięki wspieraniu przyjmowania nowych technologii i wytwarzaniu na większą skalę produktów ubocznych obok metali podstawowych;
20. jest zdania, że należy w sposób bardziej strategiczny i przyjazny dla środowiska gospodarować zasobami w Europie; uważa, że należy podjąć większe wysiłki na rzecz gospodarowania zasobami dostępnymi w UE, w szczególności zasobami mineralnymi, metalami i drewnem, jak również zasobami energetycznymi, w tym paliwami kopalnymi; podkreśla możliwości UE w zakresie zaspokajania własnego zapotrzebowania na surowce i wzywa do ograniczenia jej uzależnienia od importu surowców wytworzonych przy pomocy metod niezrównoważonych z punktu widzenia ochrony środowiska;
21. jest zdania, że przemysł państw członkowskich powinien w coraz większym stopniu opierać się na wykorzystywaniu własnych surowców; zwraca uwagę, że zarządzanie zasobami własnymi winno uniemożliwić marnowanie zasobów i zapewniać korzyści lokalnym społecznościom, np. z tytułu podatków oraz miejsc pracy w zakładach przetwórstwa surowców zlokalizowanych nieopodal miejsc ich eksploatacji;
22. podkreśla, że w celu zapewnienia bezpieczeństwa zasobów mineralnych dla państw członkowskich niezbędne jest opracowanie podstawy zrównoważonego rozwoju dzięki ochronie złóż paliw kopalnych, rozwijaniu bazy potencjalnych zasobów oraz opracowaniu odpowiedniej strategii eksploatacji zasobów mineralnych;
23. podkreśla, że zasoby leśne UE mają ogromny potencjał pod względem wsparcia w realizacji celów UE w zakresie efektywności energetycznej i że stanowią one zrównoważony sposób poprawy efektywności energetycznej sektora budownictwa w UE;
24. ponagla UE do promowania stosowania biomasy – odnawialnego surowca – w produkcji i wykorzystywaniu produktów ze źródeł biologicznych;
25. podkreśla potrzebę zwiększenia ochrony lasów w UE i wzmocnienia powiązanych metod zapobiegania ryzyku, gdyż zasoby leśne i znaczenie drewna dla środowiska stanowią istotny kapitał naturalny; wzywa do utworzenia instrumentów finansowych na rzecz środków zapobiegających pożarom lasów i przeciw pasożytniczym; wzywa Komisję, aby wraz z przemysłem drzewnym zbadała, w jakim stopniu konkretne środki mogą zapewnić zrównoważoną eksploatację zasobów leśnych, w szczególności dzięki projektom pilotażowym; opowiada się za lepszym wykorzystaniem środków z zakresu leśnictwa, które są dostępne w ramach różnych strategii politycznych UE, aby podnieść wartość gospodarczą lasów i zapewnić lepszą dostępność drewna, na przykład dzięki zalesianiu w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich;
26. podkreśla potrzebę zainwestowania w recykling surowców i metali ziem rzadkich,

ponieważ wydobycie, rafinacja i recykling tych metali powoduje poważne skutki dla środowiska, jeżeli procesy te nie są należycie prowadzone;

27. podkreśla znaczenie zwiększenia kontroli nielegalnego wywozu odpadów w celu zatrzymania wartościowych surowców w UE;
28. podkreśla wzrost poziomu konkurencji na świecie w zakresie zasobów naturalnych i metali wykorzystywanych w branżach technologicznych; podkreśla, że wiodąca rola polityczna i technologiczna Europy dla światowego zrównoważonego rozwoju, konkurencyjnej pozycji UE oraz możliwości tworzenia ekologicznych miejsc pracy w UE są ściśle zależne od bezpiecznych dostaw zasobów importowanych; wzywa do stworzenia europejskiej wartości dodanej poprzez rozwój:
 - unijnej polityki innowacyjności w przemyśle opartej na zasadach redukcji, ponownego wykorzystywania, recyklingu i zastępowania;
 - kompleksowej strategii na rzecz zrównoważonych dostaw surowców na rynek UE, w szczególności metali ziem rzadkich, łącznie z surowcami pochodzącymi z UE; zauważa, że strategia ta powinna również obejmować politykę handlową UE opartą na przejrzystości, wzajemności i poszanowaniu demokracji, środowiska naturalnego oraz trwałego rozwoju krajów eksportujących;
29. wzywa do poświęcenia dodatkowej uwagi technologiom innowacyjnym, takim jak wydobycie surowców ze składowisk i górnictwo miejskie, które umożliwiają odzyskanie i ponowne użycie cennych surowców;
30. wzywa Komisję do rozwijania usług doradczych w zakresie racjonalnego wykorzystywania zasobów, szczególnie dla MŚP, na przykład dzięki wzmocnieniu odnośnych programów w ramach Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Konkurencyjności i Innowacyjności; wzywa Komisję do wspierania MŚP w tej dziedzinie poprzez zachęcanie państw członkowskich do dzielenia się sprawdzonymi rozwiązaniami i poprzez udostępnianie odpowiednich badań naukowych w ramach siódmego programu ramowego i programu „Horyzont 2020”;
31. podkreśla znaczenie umiejętności i szkoleń; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zaangażowania się w tym kontekście w bliski dialog z partnerami społecznymi, ośrodkami akademickimi i przemysłowymi; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby we współpracy z przemysłem i ośrodkami akademickimi wspierały racjonalne wykorzystywanie zasobów dzięki specjalnym programom akademickim i stypendiom; w związku z tym popiera także programy wymiany w tej dziedzinie, takie jak program Erasmus Mundus w zakresie minerałów i ochrony środowiska;

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	25.1.2012
Wynik głosowania końcowego	+: 54 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Gabriele Albertini, Amelia Andersdotter, Zigmantas Balčytis, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Jürgen Creutzmann, Pilar del Castillo Vera, Dimitrios Dritsas, Christian Ehler, Vicky Ford, Gaston Franco, Adam Gierek, Norbert Glante, András Gyürk, Fiona Hall, Jacky Hénin, Kent Johansson, Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Vittorio Prodi, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Jens Rohde, Paul Rübig, Salvador Sedó i Alabart, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Britta Thomsen, Evžen Tošenovský, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Alejo Vidal-Quadras
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Antonio Cancian, Francesco De Angelis, Seán Kelly, Werner Langen, Zofija Mazej Kukovič, Vladko Todorov Panayotov, Mario Pirillo, Vladimír Remek, Peter Skinner, Silvia-Adriana Țicău